

გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა საქართველოს სახელით

23 მაისი, 2019 წელი
ბოლნისი

ქ.

შესავალი ნაწილი

**დმანისის მაგისტრატი სასამართლო
მოსამართლე ია ლაბაძე
სხდომის მდივანი ვერიკო წინიაშვილი**

მოსარჩელე - სსიპ სო-----ს დმანისის რაიონული
განყოფილება

წარმომადგენელი - ვა-----ი (არ გამოცხადდა)

მოპასუხე - რო-----ე (არ გამოცხადდა)

დავის საგანი - თანხის ბიუჯეტში დაბრუნება

აღწერილობითი ნაწილი:

1. სასარჩელო მოთხოვნა:

რო-----ეს დაევალოს ზედმეტად მიღებული თანხის - 1360 ლარის
სახელმწიფო ბიუჯეტში დაბრუნება (იხ. სარჩელი ს.ფ. 3-13, 07.05.2019 წლის
სასამართლოს სხდომის ოქმი).

სასარჩელო მოთხოვნა ეფუძნება შემდეგ ფაქტობრივ გარემოებებს:

2015 წლის ივლისის თვეში, რო-----ის ორ სულიან ოჯახს დაენიშნა
სოციალური დახმარება ყოველთვიურად 80 ლარის ოდენობით. სსიპ სო-----
-----ს დმანისის რაიონული განყოფილებისათვის, სსიპ სო-----
-----ს სოციალური დახმარების ადმინისტრირების დეპარტამენტის
უფროსის 2018 წლის 31 აგვისტოს წერილით ცნობილი გახდა, რომ მოქალაქე რო--
-----ის ოჯახის წევრი სა-----ე 2016 წლის დეკემბრის თვიდან

დასაქმებული იყო თავდაცვის სამინისტროში შესაბამისი ანაზღაურებით. სოციალურ სამსახურს აღნიშნულის შესახებ ეცნობა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს წერილით. 2017 წლის 01 თებერვლიდან - 2018 წლის 01 ივნისის პერიოდში, 17 თვის განმავლობაში, რო-----ის ოჯახს ზედმეტად ჩაერიცხა სოციალური დახმარება 1360 ლარის ოდენობით. 2018 წლის 21 სექტემბერს, რო-----ის ოჯახის შეუწყდა სოციალურად დაუცველთა ერთიან ბაზაში რეგისტრაცია, რადგან მან სააგენტოს არ აცნობა ოჯახის ლეგალური შემოსავლის შესახებ. აღნიშნულით მან დაარღვია საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 24 აპრილის N126 დადგენილების მე-6 მუხლის „დ“ ქვეპუნქტი. სსიპ სო-----ს დმანისის რაიონული განყოფილების მიერ, 2018 წლის 08 ნოემბერს და 2018 წლის 12 დეკემბერს ბენეფიციარს წერილობით ეცნობა არსებული ფინანსური ვალდებულების შესახებ და თუმცა მან არ აანაზღაურა სახელმწიფოსათვის მიყენებული ზიანი (იხ. სარჩელი ს.ფ. 3-13).

2. მოპასუხის პოზიცია:

მოპასუხე რო-----ეს შესაგებელი არ წარმოუდგენია. სასამართლოს სხდომაზე რო-----ემ სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ მის ოჯახს ერიცხებოდა 80 ლარი, თუმცა 20 ლარს ბანკი უკავებდა. მისივე განმარტებით, მას თანხის გადახდის საშუალება არ აქვს, ხოლო მისი შვილი ამჟამად არ მუშაობს (იხ. 07.05.2019 წლის სასამართლოს სხდომის ოქმი).

3. ფაქტობრივი გარემოებები:

3.1. რო-----ის ოჯახი 2015 წლის ივლისიდან არის საარსებო შემწეობის მიმღები. მის ოჯახს სსიპ სო-----ს მიერ ყოველთვიურად ერიცხებოდა საარსებო შემწეობა 80 ლარის ოდენობით.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- გადაწყვეტილება სოციალური დახმარების დანიშვნის შესახებ (ს.ფ. 16-17);
- ამონაწერი სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიანი ბაზიდან (ს.ფ. 48).

3.2. რო-----ის ოჯახის წევრს სა-----ეს 2016 წელს გაუჩნდა ლეგალური შემოსავალი, კერძოდ, 2016 წლის დეკემბრიდან - 2018 წლის მარტის თვის განმავლობაში სა-----ე დასაქმებული იყო საქართველოს თავდაცვის სამინისტროში და ყოველთვიურად ერიცხებოდა ხელფასი. აღნიშნულის შესახებ, რო-----ემ არ აცნობა სო-----ს დმანისის რაიონულ განყოფილებას.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- სსიპ სო-----ს 2018 წლის 31 აგვისტოს N04/47502 წერილი (ს.ფ. 18);
- საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს წერილი (ს.ფ. 19-20).

3.3. რო-----ის ოჯახმა საარსებო შემწეობა მიიღო 2018 წლის ივნისის

ჩათვლით. 2018 წლის 21 სექტემბერს, რო-----ეს და მის ოჯახს ცენტრალიზებულად შეუწყდა რეგისტრაცია სოციალურად დაუცველთა მონაცემთა ბაზაში.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- ამონაწერი სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიანი ბაზიდან (ს.ფ. 48);

3.4. 2018 წლის 08 ნოემბერს და 218 წლის 12 დეკემბერს სსიპ სო-----მ რო-----ეს გაუგზავნა წერილები, რომლის თანახმად, ის ვალდებული იყო დაებრუნებინა ზედმეტად ჩარიცხული სოციალური შემწეობა 1360 ლარის ოდენობით. ამ ვალდებულების შესასრულებლად რო-----ეს განესაზღვრა ვადა, მაგრამ უშედეგოდ.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- სსიპ სო-----ს დმანისის რაიონული განყოფილების წერილი (ს.ფ. 21-24).

სამოტივაციო ნაწილი:

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა:

საქმეში არსებული მასალების გაცნობის, მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის, სარჩელის ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძვლიანობის შემოწმებისა და საქმეში არსებულ მტკიცებულებათა სამართლებრივი შეფასების შედეგად, სასამართლო მივიდა დასკვნამდე, რომ სსიპ სო-----ს დმანისის რაიონული განყოფილების სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა:

„სოციალური დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონი;

საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 24 აპრილის №126 დადგენილებით დამტკიცებული „ქვეყანაში სიღატაკის დონის შემცირებისა და მოსახლეობის სოციალური დაცვის სრულყოფის ღონისძიებათა შესახებ წესი“;

საქართველოს მთავრობის 2006 წლის 28 ივლისის N145 დადგენილებით დამტკიცებული „სოციალური დახმარების პროგრამის განხორციელების ძირითადი პრინციპები, რეინტეგრაციის შემწეობის ოდენობა, მინდობით აღზრდის ანაზღაურების ოდენობა, სრულწლოვანზე ოჯახური მზრუნველობის ანაზღაურების ოდენობა, სოციალური დახმარების ოდენობის გაანგარიშების, ღონისძიებათა დაფინანსებისა და ანგარიშსწორების, აგრეთვე საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა, ასევე ლტოლვილისა და ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირთა ყოველთვიური შემწეობის დაფინანსების წესი“;

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2006 წლის 22 აგვისტოს №225/ნ ბრძანებით დამტკიცებული „მიზნობრივი სოციალური

დახმარების დანიშვნისა და გაცემის წესი“.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 317-ე, 385-ე, 976-ე მუხლები.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 263-ე მუხლი.

6. სამართლებრივი შეფასება:

„საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, დასახული მიზნებისა და დაკისრებული ფუნქციების განსახორციელებლად საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს აქვს სპეციალური უფლებაუნარიანობა. იგი საკუთარი სახელით იძენს უფლებებსა და მოვალეობებს, დებს გარიგებებს და შეუძლია სასამართლოში გამოვიდეს მოსარჩელედ და მოპასუხედ.

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული საქმეების გარდა, სასამართლოში ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განიხილება სხვა საქმეებიც იმ სამართლებრივ ურთიერთობებთან დაკავშირებით, რომლებიც აგრეთვე გამომდინარეობს ადმინისტრაციული სამართლის კანონმდებლობიდან.

მოცემულ შემთხვევაში, სსიპ სო-----ს დმანისის რაიონული განყოფილება ითხოვს მოპასუხე რო-----ისათვის სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ უსაფუძვლოდ მიღებული თანხის - 1360 ლარის ანაზღაურების დაკისრებას.

„სოციალური დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ამ კანონის მიზანია სოციალური დახმარების მწყობრი სისტემის ჩამოყალიბებით მოსახლეობის სამართლიანი, მიზნობრივი და ეფექტიანი დახმარებით უზრუნველყოფა.

ამავე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, ეს კანონი აწესრიგებს საქართველოს ტერიტორიაზე სოციალური დახმარების მიღებასთან დაკავშირებულ ურთიერთობებს, განსაზღვრავს სოციალური დახმარების სფეროში უფლებამოსილ ადმინისტრაციულ ორგანოებს, ადგენს სოციალური დახმარების სახეებსა და მისი დანიშვნის ძირითად პრინციპებს.

მითითებული კანონის მე-6 მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, სოციალური დახმარების სახეა საარსებო შემწეობა. მე-7 მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, საარსებო შემწეობა არის ფულადი სოციალური დახმარება, რომელიც განკუთვნილია შეფასების სისტემით იდენტიფიცირებული ლატაკი ოჯახების სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის. ხოლო მე-4 პუნქტის თანახმად, საარსებო შემწეობის დანიშვნის, შეჩერების, განახლებისა და შეწყვეტის წესი და პირობები, აგრეთვე მის გაცემასთან დაკავშირებული სხვა ურთიერთობები რეგულირდება მინისტრის ბრძანებით.

საქართველოს მთავრობის 2006 წლის 28 ივლისის N145 დადგენილებით დამტკიცებული „სოციალური დახმარების პროგრამის განხორციელების ძირითადი პრინციპები, რეინტეგრაციის შემწეობის ოდენობა, მინდობით აღზრდის ანაზღაურების ოდენობა, სრულწლოვანზე ოჯახური მზრუნველობის ანაზღაურების ოდენობა, სოციალური დახმარების ოდენობის გაანგარიშების, ღონისძიებათა დაფინანსებისა და ანგარიშსწორების, აგრეთვე საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა, ასევე ლტოლვილისა და ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირთა ყოველთვიური შემწეობის დაფინანსების წესის“ მე-3 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, საარსებო შემწეობის ადმინისტრირების კომპეტენტური ორგანოა საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სახელმწიფო კონტროლს დაქვემდებარებული სსიპ – სო----- (შემდგომში – სააგენტო), რომელიც ამ წესისა და მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად უზრუნველყოფს საარსებო შემწეობის მაძიებელი ოჯახებისათვის საარსებო შემწეობის დანიშვნას, გაცემას, შეწყვეტას, გაანგარიშებას, შეჩერებას, აღდგენასა და საარსებო შემწეობის მიღებასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხთა გადაწყვეტას.

ამავე წესის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად კი, საარსებო შემწეობის მიღების უფლება აქვს ოჯახს, რომელიც დადგენილი წესით რეგისტრირებულია სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში (შემდგომში – მონაცემთა ბაზა) და მისი სარეიტინგო ქულა ნაკლებია ამ წესით დადგენილი საარსებო შემწეობის მისაღებ ზღვრულ ქულაზე (შემდგომში – ლატაკი ოჯახი).

„ქვეყანაში სიღატაკის დონის შემცირებისა და მოსახლეობის სოციალური დაცვის სრულყოფის ღონისძიებათა შესახებ საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 24 აპრილი N126 დადგენილებით დამტკიცებული „სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიანი ბაზის ფორმირების წესის“ პირველი მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ამ წესის მიზანია განსაზღვრული მეთოდოლოგიის გამოყენებით სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიანი ბაზის (შემდგომში – მონაცემთა ბაზა) ფორმირება, რომლებიც საჭიროებენ სოციალურ დახმარებას და შეიძლება გახდნენ ამ დახმარების მიმღებნი. მე-3 მუხლის თანახმად, მონაცემთა ბაზის ფორმირება ერთიანი სამართლებრივი პროცესია და მოიცავს: ა) მაძიებლის განაცხადის მიღებას და დამუშავებას; ბ) მაძიებლის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის შეფასებას; გ) სარეიტინგო ქულის მინიჭებას; დ) შესაბამის მონაცემთა დამუშავებას, ანალიზს, განახლებას და მონიტორინგს.

ამავე წესის მე-6 მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტების თანახმად, განაცხადის შევსება და სააგენტოში ჩაბარება ადასტურებს, რომ ოჯახი თანახმაა: გ) სააგენტომ ნებისმიერი წყაროდან მოიპოვოს საჭირო ინფორმაცია, რომელიც უკავშირდება ოჯახის ან მისი ცალკეული წევრ(ებ)ის იდენტიფიკაციას,

ფინანსურ და ქონებრივ მდგომარეობას, პერსონალურ და სხვა მონაცემებს, რაც უკავშირდება მონაცემთა ბაზაში რეგისტრაციას; დ) ოჯახის მუდმივი საცხოვრებელი ადგილის, დემოგრაფიული (ოჯახის წევრთა რაოდენობის გაზრდა ან შემცირება) ან სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის შეცვლის შესახებ აცნობოს სააგენტოს ამ ცვლილებიდან ერთი თვის ვადაში.

მე-8 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, მოსახლეობის სოციალური, ეკონომიკური და სამართლებრივი დაცვის გაუმჯობესებისა და ერთიანი საინფორმაციო სისტემის დანერგვის მიზნით სააგენტო ქმნის „სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზას“, ხოლო ამავე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, მონაცემთა ბაზა მოიცავს ცნობებს ოჯახის და მისი თითოეული წევრის შესახებ, საცხოვრებელი ადგილის, განათლების და ზოგადი სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის თაობაზე, ასევე, ინფორმაციას, მონაცემთა ბაზაში რეგისტრირებულ პირთა საარსებო შემწეობის გაცემის, შეჩერების, განახლების და შეწყვეტის შესახებ და სხვა ინფორმაციას, რაც უკავშირდება სააგენტოს მიერ პროგრამის ადმინისტრირებას. მე-4 პუნქტის თანახმად კი, მონაცემთა ბაზაში მიწოდებული ინფორმაციის სისწორისათვის პასუხისმგებლობა ეკისრებათ ამ ინფორმაციის გამცემ ოჯახის წევრ(ებ)ს, შესაბამის ორგანოს თუ დაწესებულებას.

მოცემულ შემთხვევაში, დადგენილია, რომ რო-----ის ოჯახი რეგისტრირებული იყო სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში და სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის შეფასების შედეგად მიღებული სარეიტინგო ქულის საფუძველზე იღებდა საარსებო შემწეობას, თვეში 80 ლარის ოდენობით.

საქართველოს მთავრობის 2006 წლის 28 ივლისი N145 დადგენილებით დამტკიცებული წესის მე-10 მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტი, ისევე, როგორც საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2006 წლის 22 აგვისტოს №225/ნ ბრძანებით დამტკიცებული „მიზნობრივი სოციალური დახმარების დანიშვნისა და გაცემის წესის“ მე-9 მუხლის მე-2 პუნქტი, საარსებო შემწეობის მიმღებ ოჯახს აკისრებს ვალდებულებას, რომ იმ გარემოების დადგომა, რომელსაც თან სდევს წევრთა შემადგენლობაში ან/და ოჯახის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობაში ცვლილება ან ოჯახის მუდმივი საცხოვრებელი ადგილის შეცვლა, სააგენტოს აცნობოს ერთი თვის ვადაში.

ზემოხსენებული წესის მე-10 მუხლის მე-3 პუნქტის მიხედვით, ამ მუხლის მიზნებისთვის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის ცვლილებად ითვლება მხოლოდ ოჯახის წევრ(ებ)ის შემოსავლის გაზრდა/გაჩენა, უძრავი ქონების ან/და საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 31 დეკემბრის №758 დადგენილებით დამტკიცებული „სოციალურად დაუცველი ოჯახების (შინამეურნეობების) სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის შეფასების მეთოდოლოგიით“ გათვალისწინებული მოძრავი ქონების შეძენა.

განსახილველ შემთხვევაში ასევე დადგენილია ის გარემოება, რომ რო-----
ის ოჯახის წევრს - სა-----ეს დაუფიქსირდა შემოსავალი, რის თაობაზეც მას
სააგენტოსათვის არ უცნობებია.

„ქვეყანაში სიღატაკის დონის შემცირებისა და მოსახლეობის სოციალური დაცვის
სრულყოფის ღონისძიებათა შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 24
აპრილი N126 დადგენილებით დამტკიცებული „სოციალურად დაუცველი
ოჯახების მონაცემთა ერთიანი ბაზის ფორმირების წესის“ მე-9 მუხლის პირველი
პუნქტის შესაბამისად, სააგენტო მოიძიებს და იღებს ინფორმაციას ოჯახთან
დაკავშირებით მომხდარი ცვლილებების შესახებ. ცვლილების შინაარსი
შეიძლება ეხებოდეს წევრის დაბადებას, გარდაცვალებას, სოციალურ-
ეკონომიკური მდგომარეობის არსებით შეცვლას (დასაქმება, ლეგალური
შემოსავალი და ა.შ.), ოჯახის ან მისი რომელიმე წევრის მიერ მუდმივი
საცხოვრებელი ადგილის შეცვლას და სხვ.

სასამართლო განმარტავს, რომ სააგენტოს უფლებამოსილება განსაზღვრულია
საქართველოს მთავრობის 2006 წლის 28 ივლისის №145 დადგენილებით
დამტკიცებული წესის მე-9 მუხლის მე-2 პუნქტით და საქართველოს შრომის,
ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2006 წლის 22 აგვისტოს
№225/6 ბრძანებით დამტკიცებული „მიზნობრივი სოციალური დახმარების
დანიშვნისა და გაცემის წესის“ მე-8 მუხლის მე-2 პუნქტით, კერძოდ, სააგენტო
უფლებამოსილია: შეამოწმოს საარსებო შემწეობის მიმღები ოჯახი (ოჯახის
გაერთიანების ან გაყოფის, ოჯახის წევრთა სოციალური სტატუსის, დასაქმების,
რაოდენობის და/ან ოჯახის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის სხვა
არსებითი ცვლილებების გამოსავლენად) სააგენტოში დადგენილი წესებისა და
პროცედურების შესაბამისად; არსებული/გამოვლენილი ფაქტების
გათვალისწინებით, მიიღოს გადაწყვეტილება შემწეობის დანიშვნის,
დანიშვნაზე უარის თქმის, შეჩერების, შეწყვეტის, **ზედმეტად გაცემული
შემწეობის უკან დაბრუნების** ან/და შემწეობის ოდენობის გადაანგარიშების
შესახებ; ოჯახის მიერ საარსებო შემწეობის მიღებასთან და/ან მონაცემთა
ბაზაში რეგისტრაციასთან დაკავშირებით ნაკისრ ვალდებულებათა
შეუსრულებლობის შემთხვევაში, შეაჩეროს და/ან შეწყვიტოს საარსებო
შემწეობა; შესაბამისი დაწესებულებების და/ან ორგანიზაციებისაგან
გამოითხოვოს ინფორმაცია, რომელიც აუცილებელია ოჯახის დეკლარაციაში
დაფიქსირებული მონაცემების გადამოწმების, საარსებო შემწეობის დანიშვნის,
დანიშვნაზე უარის თქმის, გაანგარიშების, შეჩერების, განახლებისა და
შეწყვეტის საკითხის გადაწყვეტისათვის; ავტომატურად გადაუანგარიშოს
დანიშნული საარსებო შემწეობა ოჯახს სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის
შეფასების გარეშე, წევრის დაბადების (ბავშვის შვილად აყვანის) შემთხვევაში,
თუ ოჯახის ბოლო შეფასებიდან და ბავშვის დაბადებიდან (შვილად აყვანიდან)
არ არის გასული 2 წელი.

ამავე წესის 18¹ მუხლის თანახმად, თუ ოჯახს ზედმეტად ჩაერიცხა საარსებო შემწეობის თანხა გასულ პერიოდში, სააგენტო იღებს გადაწყვეტილებას ამ თანხის უკან დაბრუნების შესახებ შემდეგი წესების დაცვით: ბ) თუ ოჯახს შეუწყდა საარსებო შემწეობა და სააგენტოში შემოსული ინფორმაციის შედეგად დადგინდა, რომ ოჯახს ან მის რომელიმე წევრს ზედმეტად გადაერიცხა საარსებო შემწეობის თანხა გასული პერიოდის განმავლობაში გარდაცვალების, სახელმწიფო საზღვრის სამ თვეზე მეტი ვადით კვეთის გამო, საარსებო შემწეობის თანხის დაბრუნება განხორციელდება გარდაცვალების შემთხვევაში - გარდაცვალების თვის მომდევნო თვიდან, სახელმწიფო საზღვრის სამ თვეზე მეტი ვადით კვეთის შემთხვევაში, საზღვრის კვეთიდან მესამე თვის მომდევნო თვიდან (თვეთა ათვლისას საზღვრის კვეთის თვე ითვლება პირველ თვედ), ოჯახის წევრისთვის ზედმეტად ჩარიცხული თანხის ოდენობით, ხოლო ამ წესის მე-15 მუხლის პირველი პუნქტის „ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ ოდენობაზე მეტი ოდენობით შემოსავლის გაზრდის/გაჩენის შემთხვევაში, თანხის დაბრუნება განხორციელდება ამ გარემოების დადგომის თვის მომდევნო თვიდან ოჯახისათვის ზედმეტად ჩარიცხული თანხის ოდენობით.

ხოლო მე-16 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, საარსებო შემწეობის შეწყვეტის საფუძველია: ბ) ოჯახის მონაცემთა ერთიან ბაზაში რეგისტრაციის გაუქმება.

საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 24 აპრილის №126 დადგენილებით დამტკიცებული „ქვეყანაში სიღატაკის დონის შემცირებისა და მოსახლეობის სოციალური დაცვის სრულყოფის ღონისძიებათა შესახებ წესის“ მე-10 მუხლის 1¹ ქვეპუნქტის შესაბამისად, ოჯახის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის შეფასებამდე სააგენტო საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალ სსიპ – შემოსავლების სამსახურის (შემდგომში – შემოსავლების სამსახური) მონაცემთა ბაზაში არსებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით შესაბამის უფლებამოსილ პირს აწვდის ინფორმაციას განაცხადში მითითებული ოჯახის ყოველი წევრის შემოსავლების შესახებ.

მოცემულ შემთხვევაში, როგორც აღინიშნა, რო-----ის ოჯახს გაუუქმდა სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში რეგისტრაცია, რისი საფუძველიც გახდა სსიპ შემოსავლების სამსახურის მიერ მიწოდებული ინფორმაცია სა-----ის დასაქმების შესახებ.

სასამართლოს, გადაწყვეტილებაში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებებისა და სამართლებრივი საფუძვლების ანალიზის შედეგად, დადგენილად მიაჩნია, რომ რო-----ემ სააგენტოსათვის ინფორმაციის შეუტყობინებლად, ზედმეტად მიიღო საარსებო შემწეობა, რომლის ოდენობაც შეადგენს 1360 ლარს.

საქართველოს მთავრობის 2006 წლის 28 ივლისის №145 დადგენილებით დამტკიცებული წესის მე-9¹ მუხლის თანახმად, საარსებო შემწეობის ზედმეტად

გაცემის (ჩარიცხვის) შემთხვევაში, სააგენტო იღებს გადაწყვეტილებას ამ თანხების უკან დაბრუნების შესახებ შემდეგი წესების დაცვით: ა) თუ ოჯახი საარსებო შემწეობის მიმღებია (მათ შორის, ახალი საიდენტიფიკაციო კოდით), სააგენტო ვალდებულია, დაქვითოს ოჯახზე ყოველთვიურად გასაცემი საარსებო შემწეობის თანხის 20%-ის ოდენობით; ბ) თუ ოჯახს შეუწყდა საარსებო შემწეობა, ზედმეტად გაცემული საარსებო შემწეობის თანხის უკან დაბრუნება განხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესაბამისად.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 317-ე მუხლის თანახმად, ვალდებულების წარმოშობისათვის აუცილებელია მონაწილეთა შორის ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ვალდებულება წარმოიშობა ზიანის მიყენების (დელიქტის), უსაფუძვლო გამდიდრების ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლებიდან.

ამავე კოდექსის 385-ე მუხლის თანახმად, ის, რაც ვალდებულების გარეშეა გადახდილი, შეიძლება უსაფუძვლო გამდიდრების შესახებ წესების მიხედვით უკან იქნეს მოთხოვნილი, ხოლო 976-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, პირს, რომელმაც სხვას ვალდებულების შესასრულებლად რაიმე გადასცა, შეუძლია მოსთხოვოს ვითომ-კრედიტორს (მიმღებს) მისი უკან დაბრუნება, თუ ვალდებულება გარიგების ბათილობის ან სხვა საფუძვლის გამო არ არსებობს, არ წარმოიშობა ან შეწყდა შემდგომში.

აღნიშნული საფუძვლით პირის მოთხოვნის დაკმაყოფილებისათვის მოცემული უნდა იყოს გარკვეული კუმულატიური წინაპირობები, კერძოდ: ა) მოპასუხე უნდა გამდიდრდეს; ბ) მოპასუხის გამდიდრება უნდა გამოიწვიოს მოსარჩელის ქმედებამ, - ქმედებასა და შედეგს შორის უნდა არსებობდეს მიზეზობრივი კავშირი; გ) მოპასუხის გამდიდრება, როგორც შედეგი, უნდა იყოს უკანონო, ანუ მას არ უნდა ჰქონდეს კანონისმიერი შესაძლებლობა კომპენსაციის გარეშე მიითვისოს აღნიშნული ქონება. რომელიმე ამ პირობის არარსებობა გამორიცხავს უსაფუძვლო გამდიდრების საფუძველზე პირის მოთხოვნის დაკმაყოფილებას, ამიტომ ცალ-ცალე და ერთობლივად უნდა დადგინდეს თითოეული მათგანის არსებობა.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 263-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლოს, რომელმაც გამოიტანა საქმეზე გადაწყვეტილება, უფლება აქვს, მხარეთა თხოვნით, მათი ქონებრივი მდგომარეობისა და სხვა გარემოებათა გათვალისწინებით, ერთჯერადად, 3 თვემდე ვადით გადადოს ან ერთ წლამდე ვადით გაანაწილვადოს გადაწყვეტილების აღსრულება, აგრეთვე შეცვალოს მისი აღსრულების საშუალება და წესი.

მოცემულ შემთხვევაში, ვინაიდან სსიპ სო-----მ უსაფუძვლოდ ჩაურიცხა 1360 ლარის ოდენობით სოციალური შემწეობა რო-----

-----ეს, სსიპ სო-----ს დმანისის რაიონული განყოფილების სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს და მოპასუხე რო-----ეს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს 1360 ლარის გადახდა. სასამართლო ასევე ითვალისწინებს რო-----ის ოჯახის ფინანსურ მდგომარეობას და მიაჩნია, რომ მოპასუხეს დაკისრებული თანხა უნდა გაუნაწილვადდეს 1 წლის ვადით.

7. საპროცესო ხარჯები:

საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-9 მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, **სახელმწიფო ბაჟი არ გადაიხდება სახელმწიფო სოციალური დაცვის საკითხთან დაკავშირებით აღძრულ სარჩელზე** და ამ კოდექსის VII³ თავით გათვალისწინებულ საქმეებზე.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, როდესაც ორივე მხარე გათავისუფლებულია სახელმწიფო ბაჟისაგან, საქმეზე გაწეულ ხარჯს აანაზღაურებს სახელმწიფო.

სარეზოლუციო ნაწილი:

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი და მე-2 მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8, 55-ე, 244-ე, 248-ე, 249-ე, 257-ე, 263-ე, 364-ე, 367-ე, 369-ე მუხლებით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

1. სსიპ სო-----ს დმანისის რაიონული განყოფილების სარჩელი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;
2. რო-----ეს დაევალოს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ, სსიპ სო-----ს მიერ, მისთვის უსაფუძვლოდ ჩარიცხული თანხის, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ანაზღაურება 1360 ლარის ოდენობით.
3. რო-----ეს გადაწყვეტილებით დაკისრებული დავალიანების - 1360 ლარის გადახდა გაუნაწილვადდეს ერთ წელზე.
4. მხარეები განთავისუფლებულნი არიან სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ სახელმწიფო ბაჟის გადახდის ვალდებულებისაგან.
5. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს სააპელაციო საჩივრის შეტანის გზით თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში (მდებარე: ქ. თბილისი, გრიგოლ რობაქიძის გამზ. N7ა) დმანისის მაგისტრატი

სასამართლოს (მდებარე: ქ. დმანისი, წმინდა ნინოს ქ.N42) მეშვეობით, 14 (თოთხმეტი) დღის ვადაში, დასაბუთებული გადაწყვეტილების მხარეთათვის გადაცემის მომენტიდან.

მოსამართლე

ია ლაბაძე